

WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 września 2008 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie VI Wydział Cywilny
w składzie:

Przewodniczący-Sędzia SA Regina Owczarek - Jędrasik
Sędzia SA Małgorzata Micorek – Wagner (spr.)
Sędzia SO del. Ksenia Sobolewska - Filcek

Protokolant sekr. sąd. Marta Kielian

po rozpoznaniu w dniu 16 września 2008r. w Warszawie
na rozprawie

sprawy z powództwa **E U S z o.o. w W**

przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki

o nałożenie kary pieniężnej

na skutek apelacji powoda

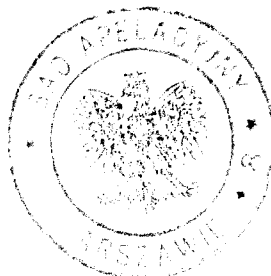
od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i
Konsumentów

z dnia 16 stycznia 2008 r.

sygn. akt XVII AmE 94/07

I oddała apelację,

II zasądza od **E U S z o.o. w W** na rzecz Prezesa
Regulacji Energetyki kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu
kosztów zastępstwa prawnego w instancji odwoławczej.

[Handwritten signature]

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Regulacji Energetyki decyzją z dnia 26 lutego 2007 r. stwierdził, że przedsiębiorstwo energetyczne „E . . . U . . . S . . . z o.o. z siedzibą w W . . . nie wywiązało się w 2005 r. z określonego w art. 9a ust. 1 ustawy Prawo energetyczne obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectw pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii lub uiszczenia opłaty zastępczej (pkt 1) i za opisane wyżej zaniechanie na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 1a, ust. 2a pkt 1 i ust. 3 i ust. 6 Prawa energetycznego wymierzył Spółce karę pieniężną w kwocie 73.802,04 zł, stanowiącą 1,7377% przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego przez przedsiębiorstwo w 2005 r. (pkt 2).

Rozstrzygając sprawę w zakresie realizacji obowiązku nabycia energii ze źródeł odnawialnych związanego ze sprzedażą energii elektrycznej do odbiorców końcowych w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2005 r., Prezes URE ustalił, że objęcie obowiązkiem ustawowym określonym w art. 9a ust. 1 Prawa energetycznego wynikało z koncesji powodowej Spółki na obrót energią elektryczną (oprócz koncesji na wytwarzanie energii elektrycznej). Na podstawie § 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 19 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej oraz zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii stwierdził, iż powodowa Spółka w 2005 r. powinna osiągnąć 3,1% udział ilościowy sumy energii objętej uzyskanymi i przedstawionymi do umorzenia świadectwami pochodzenia lub opłatą zastępczą w całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym. Prezes ustalił, że sprzedaż Spółki na

rzecz odbiorców końcowych w badanym okresie wyniosła 31.829,00 MWh, aktualizując zobowiązanie w zakresie zakupu energii ze źródeł odnawialnych na poziomie 986,699 MWh. Powodowa Spółka wypełniła przedmiotowy obowiązek w zakresie 750,154 MWh, przy zaliczeniu w poczet jego realizacji zakupu przez przedsiębiorstwo energii w ilości 24.435,00 MWh (odsprzedanej następnie odbiorcom końcowym) według zatwierdzonej przez Prezesa taryfy, w cenie której zawarty był koszt zakupu 3,07% energii odnawialnej. Stąd też brak wywiązania się z ustawowego obowiązku dotyczył ilości 236,545 MWh, Spółka nie przedstawiła bowiem Prezesowi do umorzenia świadectw pochodzenia, ani nie uiściła opłaty zastępczej, a różnica między poziomem wymaganym a osiągniętym wyniosła 0,743%. Prezes wskazał również, że z dniem 1 października 2005 r. nastąpiła zmiana stanu prawnego w zakresie art. 9a ust. 1 Prawa energetycznego i od tej daty obowiązek za 2005 r. można było zrealizować bądź przedstawiając świadectwa pochodzenia umorzone do dnia 30 września 2005 r. (zgodnie z poprzednio obowiązującymi zasadami), bądź przedstawić umorzone do dnia 31 marca 2006 r. świadectwa pochodzenia po uzyskaniu odpowiedniego zaświadczenia z Towarowej Giełdy Energii lub też w razie braku dostatecznej ilości umorzonych świadectwa – przedstawić dowód poniesienia opłaty zastępczej (według nowych zasad), przy równoczesnym zaliczeniu na poczet obowiązku części nabytej ze źródeł odnawialnych energii, której koszt zawarto w cenach zakupu energii według zatwierdzonych taryf z zastrzeżeniem konieczności jej uzupełnienia do wymaganego prawem poziomu.

Wobec powyższego Prezes stwierdził, że zmiany obowiązujące od dnia 1 października 2005 r. należało zastosować do całego roku 2005, skoro ustawa z dnia 4 marca 2005 r. o zmianie Prawa energetycznego i Prawa ochrony środowiska nie przewidywała wprost podziału okres

rozliczeniowego, którego dotyczyła. Nadto biorąc pod uwagę uszczuplenie wpływów Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na kwotę 56.770,80 zł, stopień szkodliwości czynu Spółki Prezes ocenił jako znaczny. Zważył przy tym równocześnie nieznaczny stopień zawinienia przedsiębiorstwa, wynikający z błędnego przekonania o możliwości realizacji obowiązku zakupu energii ze źródeł odnawialnych za pośrednictwem nowo wprowadzonych sposobów wyłącznie w stosunku do wartości sprzedaży energii do odbiorców końcowych za okres od dnia 1 października 2005 r., uwzględniając jednak zasadę, że działalność koncesjonowana wymaga profesjonalizmu i należytej staranności, co potwierdzone zostało ugruntowanym orzecznictwem w tym zakresie, np. wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 9 września 1999 r., o sygn. akt III RN 12/99 i wyrokiem Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 1 marca 2006 r., o sygn. akt XVII AmE 103/04.

Wymierzając karę wzięto także pod uwagę fakt pierwotnego naruszenia przez powodową Spółkę przepisów Prawa energetycznego, sytuację finansową przedsiębiorstwa i rolę prewencyjną kary, co skutkowało wymierzeniem kary w najniższej dopuszczalnej przez Prawo energetyczne wysokości, stanowiącej iloczyn sumy energii brakującej do wypełnienia obowiązku, wysokości opłaty zastępczej za 1 MWh energii oraz współczynnika 1,3.

Skarżąc powyższą decyzję w całości, powoda Spółka wniosła o jej uchylenie, ewentualnie zmniejszenie wysokości kary do poziomu wynikającego z niedopełnienia ustawowego obowiązku w zakresie 132,212 MWh, czyli 0,415% braku energii odnawialnej w stosunku do ilości wymaganej. Odwołujący podniósł zarzut naruszenia art. 9a Prawa energetycznego poprzez jego błędne zastosowanie do stanu faktycznego sprzed daty wejścia w życie powołanej regulacji oraz nieprawidłowe

ustalenie ilości energii nabytej w ramach zatwierdzonej taryfy i sprzedanej następnie odbiorcom końcowym. Odwołujący zwrócił również uwagę na poniesione przez Spółkę w 2005 r. straty finansowe, które powstały na skutek stosowania przez nią opłat i stawek zatwierdzonych jeszcze w 2003 r.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes URE, wnosząc o jego oddalenie podkreślił, iż zmiana przepisów Prawa energetycznego, dokonana z dniem 1 października 2005 r., dotyczyła jedynie sposobu wywiązywania się z obowiązku, który ciążył na Spółce przez cały 2005 r., bowiem jego istnienie i zakres nie zostały w praktyce zmienione, pomimo formalnego zastąpienia rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 9 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii, rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 19 grudnia 2005 r. Podniósł także, iż część energii zakupionej przez powódkę od S a zużytej na potrzeby własne i nie sprzedanej odbiorcom końcowym nie mogła zostać zaliczona na poczet realizacji ustawowego obowiązku przez powodową Spółkę, zaliczona już bowiem została na poczet realizacji obowiązku przez S , który sprzedał tę wartość powódce jako odbiorcy końcowemu. Wskazał nadto, iż strata finansowa powodowej Spółki w 2005 r. nie zwalniała jej z analizowanego w sprawie obowiązku (wyrok SOKiK sygn. akt XVII AmE 52/06).

Wyrokiem z dnia 16 stycznia 2008 r. Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów oddalił odwołanie. Ustalone przez Sąd I instancji dane liczbowe związane z ciążącym na powodowej Spółce obowiązkiem nabycia energii ze źródeł odnawialnych były tożsame z wartościami określonymi w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji. Sąd Okręgowy podzielił również ocenę Prezesa URE co do zakresu obowiązku przedsiębiorstwa oraz przewidzianych sposobów jego realizacji, które

wywiódł z treści § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 19 grudnia 2005 r. Sąd Okręgowy nie znalazł zatem podstaw do zakwestionowania prawidłowości ustalonego przez Prezesa URE zakresu niedopełnienia przez powódkę ustawowego obowiązku zakupu energii ze źródeł odnawialnych, a tym samym zasadności nałożenia kary oraz jej wymiaru.

Wyrok Sądu Okręgowego zaskarżyła apelacją powodowa Spółka, wnosząc o jego zmianę przez uwzględnienie odwołania i zasądzenie kosztów procesu za obie instancje według norm przepisanych, ewentualnie uchylenie wyroku i ponowne rozpoznanie sprawy przez Sąd I instancji.

Apelujący zarzucił temu wyrokowi:

1. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 13 ustawy z dnia 4 marca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2005 r., Nr 62, poz. 552), poprzez niewłaściwe zastosowanie tego przepisu polegające na ustaleniu, że przedsiębiorstwo energetyczne miało obowiązek uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectwo pochodzenia energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii albo uiszczenia opłaty zastępczej za okres 2005 r. – a w konsekwencji powyższego ustalenia nałożenie na przedsiębiorstwo energetyczne kary pieniężnej za niewykonanie tego obowiązku w 2005 r.,
2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 56 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 45 ustawy z dnia 4 marca 2005 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2005 r., Nr 62, poz. 552) poprzez niewłaściwe zastosowanie tego przepisu polegające na ustaleniu, że przesłanki zastosowania przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kary pieniężnej

określone tym przepisem mają zastosowanie w niniejszej sprawie i w konsekwencji nałożenie na przedsiębiorstwo kary pieniężnej,

3. naruszenie prawa materialnego, tj. § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 19 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczania opłaty zastępczej oraz zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii (określającego sposób ustalenia, czy spełniony został obowiązek z art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne), poprzez niewłaściwe zastosowanie tego przepisu polegające na ustaleniu udziału ilościowego (w wysokości 3,1% - za 2005 r.) sumy energii elektrycznej wynikającej ze świadectw pochodzenia, które przedsiębiorstwo energetyczne przedstawiło do umorzenia lub uiszczonej przez to przedsiębiorstwo opłaty zastępczej w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym w 2005 r., a w konsekwencji ustalenia, iż przedsiębiorstwo energetyczne w 2005 r. nie osiągnęło 3,1% udziału – nałożenie kary pieniężnej,
4. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, konstytucyjnej zasady państwa prawnego, przez orzekanie w oparciu o normy prawa materialnego stosowane wstecz, a więc z naruszeniem zasady *lex retro non agit*.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podkreślił, że w stanie prawnym sprawy stwierdzić należy, że art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2005 r. nie nakładał na przedsiębiorstwo takiego obowiązku, jaki ustalono zaskarżoną decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z dnia 26 stycznia 2007 r., a ponadto określone przepisem art. 56 ustawy – Prawo energetyczne (w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 45 ustawy z dnia 4 marca 2005 r. o zmianie ustawy

– Prawo energetyczne oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska – Dz. U. z 2005 r., Nr 62, poz. 552) przesłanki zastosowanej wobec Spółki kary pieniężnej nie mają zastosowania w niniejszej sprawie z uwagi na to, że zgodnie z art. 24 ostatnio powołanej ustawy zmieniającej, przepis art. 56 ustawy – Prawo energetyczne w nowym brzmieniu wszedł w życie w dniu 1 października 2005 r.

Apelujący podniósł, że jako podstawę prawną ustalenia sposobu wykonania przez Spółkę obowiązku zastosowano przepis § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 19 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczania opłaty zastępczej oraz zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii, które weszło w życie, zgodnie z § 17 tego rozporządzenia, po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, tj. dopiero w dniu 13 stycznia 2006 r. Rozporządzenie to wydane zostało na podstawie art. 9a ust. 9 ustawy – Prawo energetyczne, w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2005 r.

Nie sposób też przyjąć, w ocenie apelującego, że może mieć zastosowanie w niniejszej sprawie przywołany przez Sąd § 10 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii (Dz. U. Nr 267, poz. 2656). Rozporządzenie to bowiem wydane zostało na podstawie prawnej (innej niż rozporządzenie z dnia 14 grudnia 2005 r.), tj. na podstawie art. 9a ust. 6 ustawy – Prawo energetyczne i w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 października 2005 r. wprowadzającym obowiązek uzyskania i przedstawienia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectw pochodzenia wytworzonej energii albo uiszczenia opłaty zastępczej. Tymczasem, jak wynika z niekwestionowanych ustaleń, przypisane stronie

powodowej działanie naruszające obowiązek zakupu energii elektrycznej ze źródeł niekonwencjonalnych i odnawialnych w określonej proporcji miało miejsce w całym 2005 r.

Co do zarzutu, iż zaskarżony wyrok wydany został z naruszeniem art. 2 Konstytucji apelujący podniósł, że wobec klarownej treści powoływanej normy art. 24 pkt 1 należy wywieść, że zamiarem ustawodawcy było stosowanie nowych przepisów prawa materialnego, tj. art. 9a ustawy – Prawo energetyczne do zdarzeń prawnie doniosłych mających miejsce w przyszłości, a nie pod rządami dotychczas obowiązujących przepisów prawa materialnego. Wątpliwe jest bowiem stosowanie przepisów ustawy, która weszła w życie w dniu 1 października 2005 r., do materialnoprawnej oceny zdarzeń, które miały miejsce w 2002 r. Wiąże się to z ogólną zasadą niedziałania prawa wstecz (*lex retro non agit*).

Podkreślono przy tym, że w zakresie, w jakim doszło do naruszenia wskazanych norm rangi konstytucyjnej, Trybunał Konstytucyjny wyjaśnił, że zasada niedziałania prawa wstecz, jako dyrektywa skierowana pod adresem organów stanowiących prawo, polega na tym, że nie należy stanowić norm prawnych, które nakazywałyby stosować nowo ustanowione normy prawne do zdarzeń (rozumianych sensu largo), które miały miejsce przed wejściem w życie nowo ustanowionych norm prawnych.

W odpowiedzi na apelację Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wniósł o jej oddalenie. Tak jak w odpowiedzi na odwołanie podniósł, że zarówno obowiązek w zakresie zakupu energii ze źródeł odnawialnych, jak i jego zakres obowiązywał w postaci niezmienionej przez cały 2005 r. z racji całkowitej zbieżności w tym zakresie § 10 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 9 grudnia 2004 r. i § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 19 grudnia 2005 r., podczas gdy modyfikacja stanu

prawnego na przełomie września i października 2005 r. ograniczała się jedynie do sposobu jego wypełnienia. Zwrócił przy tym uwagę, iż w wymiarze praktycznym powyższa zmiana sprowadzała się jedynie do wprowadzenia dodatkowo nowej formy realizacji przedmiotowego obowiązku w postaci możliwości uiszczenia opłaty zastępczej, która nadto, zgodnie z art. 9a ust. 5 Prawa energetycznego, mogła zostać poniesiona na poczet wypełnienia obowiązku za 2005 r. aż do dnia 31 marca 2006 r.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja powodowej Spółki, jako niezasadna, podlega oddaleniu.

Zaskarżony wyrok nie narusza wskazanego w apelacji prawa materialnego i należy go uznać za zgodny z obowiązującym prawem.

Stosownie do przepisu art. 9a ust. 1 Prawa energetycznego w brzmieniu obowiązującym do dnia 30 września 2005 r. powodowa Spółka, jako przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem energią elektryczną, była zobowiązana do zakupu w 2005 r. energii wytworzonej w odnawialnych źródłach energii lub wytworzenia energii elektrycznej we własnych odnawialnych źródłach energii znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i przyłączanych do sieci. Zgodnie z tym przepisem oraz przepisem § 10 pkt 1 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii (Dz. U. Nr 267, poz. 2656) powodowa Spółka powinna w 2005 r. osiągnąć 3,1% udział ilościowy zakupionej energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii w stosunku do wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom dokonującym jej zakupu na potrzeby własne.

W 2005 r. powodowa Spółka sprzedała odbiorcom końcowym 31.829 MWh energii elektrycznej, powinna zatem zakupić 986.699 MWh energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. W związku ze zmianą zapisów ustawy – Prawo energetyczne od dnia 1 października 2005 r., w toku badania realizacji przez Spółkę ciążącego na niej obowiązku za cały 2005 r., uwzględniono także ilość energii elektrycznej zakupionej przez Spółkę według zatwierdzonej przez Prezesa URE taryfy. Spółka zakupiła od przedsiębiorstwa S' S.A. energię elektryczną według zatwierdzonej przez Prezesa URE taryfy, którą następnie w ilości 24.435 MWh odsprzedała odbiorcom końcowym. Zakupiona przez Spółkę od przedsiębiorstwa S' S.A. energia elektryczna zawierała w swojej cenie, zgodnie z obowiązującą taryfą, koszt zakupu 3,07% energii elektrycznej wytworzonej w źródłach odnawialnych. W związku z powyższym zakupiona od przedsiębiorstwa S' S.A., a następnie odsprzedana odbiorcom końcowym energia elektryczna zawierała 750.154 MWh energii elektrycznej wytwarzanej w odnawialnych źródłach energii.

Biorąc powyższe pod uwagę należy uznać, że Spółka nie wypełniła obowiązku określonego w art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, ponieważ nie uzyskała i nie przedstawiła Prezesowi URE do umorzenia świadectw pochodzenia energii elektrycznej na łączną ilość 236,545 MWh. Spółka nie uiściła również opłaty zastępczej za brakującą ilość energii elektrycznej na konto Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Różnica pomiędzy wymaganym udziałem energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł energii w całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym, a osiągniętym przez Spółkę wynosi 0,743%.

Zgodnie z treścią art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, obowiązującą do dnia 30 września 2005 r. przedsiębiorstwo zajmujące się

obrotem lub wytwarzaniem energii elektrycznej i sprzedające tę energię odbiorcom, którzy dokonują jej zakupu na własne potrzeby na terytorium Rzeczypospolitej, było obowiązane, na warunkach określonych w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 9a ust. 6 tej ustawy, do zakupu lub wytworzenia energii elektrycznej w źródłach odnawialnych przyłączonych do wspólnej sieci. Zgodnie natomiast z treścią art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, obowiązującą od dnia 1 października 2005 r. przedsiębiorstwo energetyczne zobowiązane było do uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE odpowiedniej ilości świadectw pochodzenia energii elektrycznej lub uiszczenia opłaty zastępczej w stosunku do energii elektrycznej sprzedanej do odbiorców końcowych.

Zgodnie z § 3 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 19 grudnia 2005 r. obowiązek uzyskania i przedstawienia Prezesowi URE do umorzenia świadectwa pochodzenia albo uiszczenia opłaty zastępczej uznaje się za spełniony, jeżeli za dany rok udział ilościowy sumy energii elektrycznej wynikającej ze świadectw pochodzenia, które przedsiębiorstwo energetyczne przedstawiło do umorzenia, lub z uiszczonych przez przedsiębiorstwo energetyczne opłat zastępczej, w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej przez to przedsiębiorstwo odbiorcom końcowym, wynosi nie mniej niż 3,1% - w 2005 r.

Podobnie regulował to przepis § 10 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 9 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2004 r., Nr 267, poz. 2656). Przepis ten stanowił, że obowiązek, o którym mowa w art. 9a ust. 1 ustawy – Prawo energetyczne, uznaje się za spełniony, jeżeli udział ilościowy zakupionej energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnych źródłach energii i sprzedanej odbiorcom dokonującym zakupu energii elektrycznej na własne

potrzeby, w wykonanej całkowitej rocznej sprzedaży energii elektrycznej przez dane przedsiębiorstwo energetyczne tym odbiorcom, wynosi nie mniej niż 3,1% - w 2005 r.

W istocie jedynie w konsekwencji zmiany sposobu realizacji obowiązku zakupu energii ze źródeł odnawialnych ulegała zmianie także treść przepisu art. 56 ust. 1 pkt 1a Prawa energetycznego. Według brzmienia tego przepisu wprowadzonego od dnia 1 października 2005 r. karze podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia lub nie uiszcza opłaty zastępczej, o których mowa w art. 9a ust. 1, lub nie przestrzega obowiązku zakupu energii elektrycznej lub ciepła, o których mowa w art. 9a ust. 6-8. Brzmienie przytoczonego przepisu dostosowywane jest więc do środka dokumentującego wykonanie obowiązku zakupu energii, tzw. zielonej.

Analiza zmian treści przepisów art. 9a oraz art. 56 ust. 1 pkt 1a Prawa energetycznego prowadzi do wniosku, że ustawodawca zachował ciągłość i konsekwencję regulacji prawnej, która wyraża się w tym, że:

- po stronie przedsiębiorstw energetycznych utrzymany został obowiązek zakupu określonej ilości energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych,
- niewykonanie obowiązku zakupu takiej energii zagrożone jest sankcją kary pieniężnej.

Od dnia 1 stycznia 2005 r. potwierdzeniem zakupu lub wytworzenia energii elektrycznej w celu realizacji wyżej wskazanego obowiązku są natomiast w odniesieniu do części przedsiębiorstw energetycznych umorzone świadectwa pochodzenia.

Od dnia 1 października 2005 r. określone przedsiębiorstwa mogą zwolnić się od wykonania wyżej wskazanego obowiązku poprzez uiszczenie opłaty zastępczej.

Ustawa zmieniająca Prawo energetyczne przewiduje, że do spraw wszczętych, a nie zakończonych stosuje się nowe przepisy (art. 195). Natomiast brak jest prawno-materialnej normy intertemporalnej, która wyraźnie stanowiłaby, czy i na jakiej podstawie dopuszczalne jest nałożenie przez Prezesa URE kary pieniężnej w sytuacji, gdy przedsiębiorstwo energetyczne naruszyło obowiązek prawny zakupu energii w okresie obowiązywania art. 9a Prawa energetycznego w brzmieniu przed wprowadzeniem zmiany od dnia 1 października 2005 r., a postępowanie i wydanie przez Prezesa URE decyzji o nałożeniu kary pieniężnej ma miejsce już po wprowadzeniu zmian do przepisu art. 56 ust. 1 pkt 1a Prawa energetycznego wiążących sankcję kary pieniężnej z nieprzestrzeganiem obowiązku uzyskania i przedstawienia do umorzenia odpowiednich świadectw lub nieuiszczeniem opłaty zastępczej oraz nieprzestrzeganiem obowiązków zakupu energii elektrycznej, o których mowa w art. 9a ust. 6-8 Prawa energetycznego w nowym brzmieniu.

Tożsamość znamion obowiązku, którego niewykonanie zagrożone jest sankcją kary pieniężnej (niewykonanie obowiązku zakupu energii, czy nieprzedłożenie odpowiedniego świadectwa dokumentującego ten zakup) nie pozwala uznać za racjonalną wykładnię, według której ustawodawca zakładał skutek abolicyjny wobec przedsiębiorców, którzy nie wykonali obowiązku zakupu przed dniem 1 października 2005 r. i nie nałożono na nich kary do dnia 1 października 2005 r., od którego to dnia przepis art. 56 ust. 1 pkt 1a Prawa energetycznego otrzymał brzmienie wiążące sankcję ze świadectwami pochodzenia.

Skoro więc obowiązek przedsiębiorstw energetycznych zakupu odpowiedniej ilości energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych co do zasady został utrzymany i jego naruszenie jest zagrożone sankcją kary pieniężnej, powodowa Spółka nie została zwolniona

z tego obowiązku w świetle nowych przepisów, przeciwnie należy do grupy przedsiębiorstw zobowiązanych do zakupu tej energii, należy przyjąć, że jest dopuszczalne nałożenie przez Prezesa URE kary pieniężnej w sytuacji, gdy powódka naruszyła obowiązek zakupu energii według art. 9a ust. 1 Prawa energetycznego w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 października 2005 r., a decyzja w sprawie nałożenia kary pieniężnej została wydana w dniu 26 lutego 2007 r., tj. w czasie obowiązywania art. 56 ust. 1 pkt 1a Prawa energetycznego w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 października 2005 r. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2004 r., sygn. akt II SK 19/04 – Dz. Urz. UOKiK 2004/3/314).

Zaskarżony wyrok i poprzedzająca go decyzja nie naruszają zatem wskazanego prawa materialnego, w tym art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Jest przy tym oczywiste, że ustalenie, czy doszło do naruszenia obowiązku zakupu odpowiedniej ilości energii elektrycznej pochodzącej ze źródeł odnawialnych winno być dokonane według stanu prawnego obowiązującego w czasie, gdy obowiązek powinien być wykonany. Natomiast kara winna być nałożona według przepisu korzystniejszego dla powodowej Spółki.

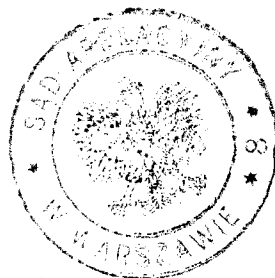
W rozpoznawanym przypadku zasady wymierzania kary pieniężnej nie uległy zmianie. Według przepisu art. 56 ust. 3 Prawa energetycznego w brzmieniu obowiązującym już od 1999 r. oraz obecnie, wysokość kary pieniężnej nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym, a jeżeli kara pieniężna związana jest z działalnością prowadzoną na podstawie koncesji, wysokość kary nie może przekroczyć 15% przychodu ukaranego przedsiębiorcy, wynikającego z działalności koncesjonowanej, osiągniętego w poprzednim roku podatkowym. W rozpoznawanej sprawie nie jest kwestionowane, że

kara nałożona na powodową Spółkę zaskarżoną decyzją nie przekracza maksymalnej wysokości ustalonej zgodnie z przytoczonym przepisem.

Z kolei według art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego ustalając wysokość kary Prezes URE uwzględnia stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

W decyzji Prezes URE wskazał kryteria, jakimi kierował się nakładając na powodową Spółkę karę w wysokości 73.802,04 zł. Kara w takiej wysokości, stanowiąca 1,7377% przychodu Spółki w 2005 r. z działalności koncesjonowanej, nie może być poczytana za wygórowaną. Apelacja nie zawiera argumentów świadczących o tym, że Prezes URE wymierzając karę naruszył kryteria wskazane w przepisie art. 56 ust. 6 Prawa energetycznego.

Mając na uwadze wszystkie wyżej opisane okoliczności faktyczne i rozważania prawne należało uznać, że zaskarżony wyrok oddalający odwołanie powodowej Spółki jest prawidłowy i nie narusza wskazanego w apelacji prawa materialnego, w tym art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, stąd **Sąd Apelacyjny oddalił apelację na podstawie art. 385 k.p.c., jako niezasadną** (pkt I wyroku). Sąd Apelacyjny w pkt II wyroku rozstrzygnął o kosztach instancji odwoławczej z mocy art. 108 § 1 i art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Na oryginale właściwe podpisy.
Za zgodność z oryginałem wierzam
Sekretarz Sądowy